

1. Šta je transplantacija?

Transplantacija ili presađivanje organa je uspješna metoda liječenja bolesnika, kod kojih je iz nekog razloga, došlo do nepovratnog otkazivanja funkcije za život neophodnog organa.

2. Koji organi i tkiva se najčešće transplantiraju?

Savremene transplantacijske metode u ovom trenutku nude gotovo neograničene mogućnosti. Organi koji se transplantiraju su: bubreg, jetra, srce, pluća, gušterača i tanko crijevo.

Transplantacija tkiva se odnosi na kožu, srčane valvule, rožnjaču i kosti.

3. Koji organi i tkiva se mogu transplantirati u Federaciji Bosne i Hercegovine?

U Federaciji Bosne i Hercegovine danas se uspješno presađuju bubreg, jetra i rožnjača.

4. Da li je transplantacijski postupak jasno definiran?

Da. U Federaciji Bosne i Hercegovine transplantacijski postupak definiran je Zakonom o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja koji je stupio na snagu u novembru 2009. godine.

Transplantacijski postupak provode visoko specijalizirani medicinski timovi u ovlaštenim bolnicama odnosno akreditiranim transplantacijskim centrima. Pri tome se poduzimaju sve mjere kako bi se očuvalo dostojanstvo te zaštitila prava i anonimnost darivatelja i primatelja organa.

5. Šta je donorstvo organa i tkiva?

Doniranje organa i tkiva je znak altruizma i plemenitosti kojim osoba nakon smrti daruje organe i tkiva radi presađivanja, onima kojima je to jedina nada za život.

6. Kada osoba može darovati organe?

Za života osoba može, pod tačno utvrđenim uvjetima, darovati bubreg ili dio jetre za transplantaciju.

Nakon utvrđene moždane smrti, od umrle osobe, uz pristanak porodice, daruju se jetra, bubreg, gušterača, srce i pluća.

7. Kakav je postupak transplantacije sa živih darivatelja?

Transplantacija organa sa živih darivatelja se obavlja između članova porodice, i to samo u slučaju ako ne postoji odgovarajući organ umrle osobe, te ne postoji drugi metod liječenja usporedive djelotvornosti.

8. Šta je moždana smrt?

Moždana smrt je definitivni i nepovratni prestanak svih moždanih funkcija, a zbog potpunog i konačnog prestanka moždane cirkulacije, dok se drugi organi, radi njihove moguće eksplantacije (uzimanja), mogu kratko vrijeme pomoći aparata održavati u funkciji.

Organi i tkiva sa umrle osobe mogu se uzimati radi presađivanja u svrhu liječenja nakon što je, prema medicinskim kriterijima i na propisan način, utvrđena moždana smrt.

Do moždane smrti najčešće dovodi krvarenje u mozgu, moždani udar ili teške fizičke povrede glave i mozga.

9. Kako postati donor?

Odluči postati donor i sa svojom odlukom upoznaj porodicu!

Važno je da svoje najbliže upoznate s vašom željom i odlukom da budete darivatelj organa, jer porodica potvrđuje vašu odluku ljekarima u trenutku moždane smrti!

10. Da li religija dozvoljava darivanje organa i tkiva?

Sve tradicionalne vjerske zajednice podržavaju dobrovoljno darivanje organa i tkiva, smatrajući to činom plemenitosti i ličnog izbora!

11. Čemu služi donorska kartica?

Donorska kartica je izraz vašeg pozitivnog stava o doniranju organa i isključivo služi za promociju i podizanje svijesti javnosti o značaju transplantacije organa.

Ne zaboravi - Svatko od nas mogući je darivatelj, no u isto vrijeme i mogući primatelj organa. Potrebno je naglasiti da su značajno veće šanse da će nekome od nas zatrebati organ nego da ćemo biti u mogućnosti darivanjem organa pomoći drugome.